

N. Bartomeuski

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

ETNOGRAFIA POLSKA

XXI

Zeszyt 1

WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

1977

REDAKTOR: WITOLD DYNOWSKI

SEKRETARZ REDAKCJI: KRYSZYNA MAŁKOWSKA

CZŁONKOWIE KOMITETU REDAKCYJNEGO: JÓZEF BURSZTA,
MARIA BIERNACKA, MARIA FRANKOWSKA, JADWIGA KLIMASZEWSKA,
ANNA KUTRZEBA-POJNAROWA, DANUTA MARKOWSKA,
ZOFIA SZYFELBEJN-SOKOLEWICZ

Adres Redakcji: 00-140 Warszawa, Świerczewskiego 105

Teksty rosyjskie: Stanisław Nikoniuk

Okładkę projektował Edward Kostka

Redaktor Zyta Kwiecińska

Redaktor techniczny Adam Przylibski

Printed in Poland

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1977.
Nakład: 700 egz. Objętość: ark. wyd. 17, ark. druk. 14,38, ark. A1-20.
Papier polek. kl. V 80 g, 70 × 100. Oddano do składania 7 IX 1976.
Podpisano do druku 19 II 1977. Druk ukończono w marcu 1977.
Wrocławska Drukarnia Naukowa. Zam. 468/76 G-15. Cena zł 55.—

SPIS TREŚCI

Tatiana Angielowa Kolewa 1932-1976 — <i>Maria Biernacka</i>	11
---	----

ARTYKUŁY

Część I

Nils-Arvid Bringéus — Krytyka źródeł w badaniach etnologicznych	15
Ryszard Tomicki — Norma, wzór i wartość w życiu seksualnym tradycyjnych społeczności wiejskich w Polsce	43
Anna Kutrzeba-Pojnarowa — Jedność kultury krajów europejskich. Międzynarodowe kolokwium etnograficzne w Liège poświęcone „miłości i małżeństwu w Europie” oraz wystawy folkloru europejskiego w Belgii w 1975 r.	73
Anna Kutrzeba-Pojnarowa, Ludwik Stomma — Struktury elementarne i współczesne zmiany zwyczajów dotyczących małżeństwa (przykład polski)	81
Bronisława Kopczyńska-Jaworska — Społeczne uwarunkowania zwyczajów związanych z wyborem współmałżonka oraz społeczne funkcje obrzędowości weselnej	91

Część II

Witold Dynowski — Sympozjum z badań nad kulturą i społeczeństwem Mongolii, 15 XII 1975 r.	95
Jerzy Sławomir Wasilewski — Symboliczne uniwersum jurty mongolskiej. Streszczenie w j. rosyjskim	114
Sławoj Szynkiewicz — Torguci Mongolii. Uwagi na tle pierwszych badań etnograficznych wśród Torgutów altajskich	117
Streszczenie w j. rosyjskim	135
Lech Mróz — Rytm torguckiego koczowania	137
Streszczenie w j. rosyjskim	152
Iwona Kabzińska-Stawarz — Czas wolny i rozrywka młodzieży pasterskiej w Mongolii	154
Streszczenie w j. rosyjskim	172
Stanisław Kałużyski — O kilku terminach z zakresu organizacji społecznej dawnych Mongołów	174
Streszczenie w j. rosyjskim	186
Jerzy Tulisow — Problemy etnogenezy Mandżurów	188
Streszczenie w j. rosyjskim	197
Edward Tryjarski — Problematyka mongolistyczna na 18 Sesji Stałej Międzynarodowej Konferencji Altaistycznej	198

STUDIA I MATERIAŁY

Tejmuraz Czikowani — Formy pomocy wzajemnej w Dwaletii . . .	205
--	-----

KRONIKA

Etnografia Pragi. Konferencja Instytutu Etnografii i Folklorystyki ČSAV, 11-12 listopada 1975, Roztoki pod Pragę — <i>Edward Pietraszek</i>	217
--	-----

RECENZJE

Tradice lidové kultury v životě socialistické společnosti, red. V. Frolec i M. Krejčí, Brno 1974; Životní prostředí a tradice, red. V. Frolec, M. Krejčí i J. Tomeš, Brno 1975, seria: Lidová kultura a současnost pod red. V. Froleca — <i>Edward Pietraszek</i>	221
S. A. Arutjunow, D. A. Siergiejew, Problemy etniczneskoj istorii Bieringomorja (Ekwienskijskij mogilnik), Moskwa 1975, ss. 240 — <i>Sławoj Szynkiewicz</i> . . .	224
R. J. Dienisowa, Antropologija drierwnich bałtow, Ryga 1975, ss. 403 — <i>Sła- woj Szynkiewicz</i>	229
Tejmuraz Czikowani, Idumala, Tbilisi 1975, ss. 70, ilustr. w tekście — <i>Andrzej Woźniak</i>	230
R. F. Its, Wwiedienije w etnografiju. Uczebnoje posobije, Leningrad 1974, ss. 159 — <i>Andrzej Woźniak</i>	231

СОДЕРЖАНИЕ

Татьяна Ангелова Колева 1932-1976 — <i>Мария Бернауца</i>	11
---	----

СТАТЬИ

Часть I

Нилс-Арвид Брингеус — Критика источников в этнологических исследованиях . . .	15
Рышард Томицки — Норма, образец и ценность в сексуальной жизни традиционных сельских обществ в Польше	43
Анна Кутжеба-Пойнарова — Единство культуры европейских стран. Международный этнографический коллоквиум в Льеж по „любви и браку в Европе” и выставки европейского фольклора Бельгии в 1975 г.	73
Анна Кутжеба-Пойнарова, Людвик Стомма — Элементарные структуры и современные перемены обычаев, касающихся брака (польский пример)	81
Бронислава Копчиньска-Яворска — Общественная обусловленность обычаев, связанных с выбором супруга и общественные функции свадебной обрядности	91

Часть II

Витольд Дыновски — Симпозиум по исследованиям культуры и общества Монголии, 15 XII 1975	95
Ежи Славомир Василевски — Символическое мироздание монгольской юрты . . .	98
Резюме на русском языке	114
Славой Шинкевич — Торгуты Монголии. Заметки на фоне первых этнографических исследований среди алтайских торгутов	117
Резюме на русском языке	135
Лех Мруз — Ритм торгутской кочевки	137
Резюме на русском языке	152
Ивона Кабзиньска-Ставаж — Свободное время и развлечение пастушеской молодежи Монголии	154
Резюме на русском языке	172
Станислав Калужиньски — О некоторых терминах по общественной организации древних монголов	174
Резюме на русском языке	186
Ежи Тулисов — Проблемы этногенезиса маньчжуров	188
Резюме на русском языке	197
Эдвард Трыярски — Монголоведческая проблематика на 18 сессии Постоянной Международной алтаистической конференции	198

ИССЛЕДОВАНИЯ И МАТЕРИАЛЫ

Теймураз Чиковани — Формы взаимопомощи в Двалетии	205
---	-----

ХРОНИКА

Этнография Праги. Конференция Института Этнографии и Фольклористики ЧСАВ, 11-12 ноября 1975, Розтоки под Прагой — <i>Эдвард Петрашек</i>	217
---	-----

РЕЦЕНЗИИ

Tradicé lidové kultury v životě socialisticke společnosti, ред. В. Фролец и М. Крейчи, Брно 1974; Životní prostředí a tradice, ред. В. Фролец, М. Крейчи и Я. Томеш, Брно 1975, серия: Lidová kultura a současnost под ред. В. Фролеца — <i>Эдвард Пе- трашек</i>	221
С. А. Арутюнов, Д. А. Сергеев, Проблемы этнической истории Берингоморья (Еквен- ский могильник), Москва 1975, стр. 240 — <i>Славой Шинкевич</i>	224
Р. Я. Денисова, Антропология древних балтов, Рига 1975, стр. 403 — <i>Славой Шинкевич</i>	229
Теймураз Чиковани, Идумалья, Тбилиси 1975, стр. 70, иллюстр. в тексте — <i>Андежей Возьяк</i>	230
Р. Ф. Итс, Введение в этнографию. Учебное пособие, Ленинград 1974, стр. 159 — <i>Андежей Возьяк</i>	231

TABLE OF CONTENTS

Tatiana Angelowa Kolewa 1932-1976 — <i>Maria Biernacka</i>	11
--	----

PAPERS

Part I

Nils Arvid Bringéus — Source Criticism in Ethnological studies	15
Ryszard Tomicki — Norm, Model and Value in Sexual Behavior in Traditional Rural Communities in Poland	43
Anna Kutrzeba-Pojnarowa — The Cultural Unity of European Countries. The international ethnographic seminar in Liège, on „Love and Marriage in Europe” and the exhibition of European folklore, Belgium 1975	73
Anna Kutrzeba-Pojnarowa, Ludwik Stomma — Elementary Structures and Contemporary Changes of Marital Customs (the Polish Example)	81
Bronisława Kopczyńska-Jaworska — The Social Context of Customs Related to the Selection of a Marital Partner and Social Functions of Wedding Rites	91

Part II

Witold Dynowski — Researches on the Culture and Society of Mongolia, a Symposium, December 15 XII 1975	95
Jerzy Sławomir Wasilewski — The Symbolic Universe of the Mongolian Yurta	98
A Summary in Russian	114
Sławoj Szynkiewicz — The Torguts of Mongolia. Reflections on the Early Ethnographical Field Studies on the Torguts in Altai	117
A Summary in Russian	135
Lech Mróz — The Rythm of the Torgut Nomadism	137
A Summary in Russian	152
Iwona Kabzińska-Stawarz — Leisure and Pastimes of Young Shepherds in Mongolia	154
A Summary in Russian	172
Stanisław Kałużyński — Some Concepts Referring to Social Organisation of the Old Mongols	174
A Summary in Russian	186
Jerzy Tulisow — The Problems of Ethnogenesis of the Manchurs	188
A Summary in Russian	197
Edward Tryjarski — Mongolian Problems on the 18th Session of the Permanent International Conference for Altaic Studies	198

STUDIES AND MATERIALS

- Tejmuraz Czikowani — The Forms of Mutual Aid in Dvaletia . . . 205

EVENTS

- Ethnography of Prague. The Conference of the Institute of Ethnography and Folklore Studies, November 11-12, 1975, at Roztoka near Prague — *Edward Pietraszek* 217

REVIEWS

- Tradice lidove kultury v zivote socialisticke spolecnosti, V. Frolec and M. Krejci (eds.), Brno 1974; Zivotni prostredi a tradice, V. Frolec, M. Krejci and J. Tomes (eds.), Brno 1975; the series Lidova kultura a soucasnost, edited by V. Frolec — *Edward Pietraszek* 221
- S. A. Arutyunov, D. A. Sergeyev, Problemy etnicheskoy istorii Beringomorya (Ekvenskiy mogilnik), Moscow 1976, 240 pp. — *Sławoj Szynkiewicz* . . . 224
- R. Y. Denisova, Antropologiya drevnikh baltov, Riga 1975, 403 pp. — *Sławoj Szynkiewicz* 229
- Tejmuraz Czikowani — Idumala, Tbilisi 1975, 70 pp., illustr. in text — *Andrzej Woźniak* 230
- R. F. Its, Vvedeniye v etnografiyu. Uchebnoye posobyie, Leningrad 1974, 159 pp. — *Andrzej Woźniak* 231